

ΟΔΗΓΙΑ 2000/34/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 22ας Ιουνίου 2000

για την τροποποίηση της οδηγίας 93/104/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας ώστε να καλυφθούν οι τομείς και οι δραστηριότητες που εξαιρούνται από την εν λόγω οδηγία

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 137 παράγραφος 2,

την πρόταση της Επιτροπής⁽¹⁾,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽²⁾,

Αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης⁽³⁾, υπό το πρίσμα του κοινού σχεδίου που εγκρίθηκε από την επιτροπή συνδιαλλαγής στις 3 Απριλίου 2000,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το άρθρο 137 της συνθήκης προβλέπει ότι η Κοινότητα υποστηρίζει και συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών για τη βελτίωση του περιβάλλοντος εργασίας, με σκοπό την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων. Στις οδηγίες που εκδίδονται βάσει του άρθρου αυτού, αποφεύγεται η επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών εξαναγκασμών, οι οποίοι θα παρεμπόδιζαν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
- (2) Η οδηγία 93/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 1993, σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας⁽⁴⁾, ορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις για την ασφάλεια και την υγεία σχετικά με την οργάνωση του χρόνου εργασίας, όσον αφορά τις περιόδους ημερήσιας ανάπαυσης, τα διαλείμματα, την εβδομαδιαία ανάπαυση, τη μέγιστη κατ' εβδομάδα διάρκεια εργασίας, την ετήσια άδεια καθώς και στοιχεία της νυχτερινής εργασίας, της εργασίας κατά βάρδιες και των ρυθμών εργασίας. Η εν λόγω οδηγία θα πρέπει να τροποποιηθεί για τους ακόλουθους λόγους.
- (3) Οι οδικές, οι αεροπορικές, οι θαλάσσιες, οι σιδηροδρομικές, οι εσωτερικές πλωτές μεταφορές, η θαλάσσια αλιεία, άλλες εργασίες που εκτελούνται στη θάλασσα και οι δραστηριότητες των ασκουμένων ιατρών έχουν εξαιρεθεί από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 93/104/ΕΚ.
- (4) Η Επιτροπή, στην πρόταση που υπέβαλε στις 20 Σεπτεμβρίου 1990, δεν εξαιρεί κανέναν κλάδο ή δραστηριότητα από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 93/104/ΕΚ, ούτε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στη γνώμη που εξέδωσε στις 20 Φεβρουαρίου 1991, δέχεται παρόμοιες εξαιρέσεις.
- (5) Η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων πρέπει να προστατεύεται στον τόπο εργασίας όχι επειδή εργάζονται σε κάποιο

συγκεκριμένο κλάδο ή ασκούν συγκεκριμένη δραστηριότητα αλλά επειδή είναι εργαζόμενοι.

- (6) Όσον αφορά τη νομοθεσία στον κλάδο των μετακινούμενων εργαζομένων, απαιτείται συμπληρωματική και παράλληλη προσέγγιση όσον αφορά τις διατάξεις περί ασφάλειας των μεταφορών και περί της υγείας και ασφάλειας των εν λόγω εργαζομένων.
- (7) Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ο ειδικός χαρακτήρας των θαλάσσιων δραστηριοτήτων και των δραστηριοτήτων των ασκουμένων ιατρών.
- (8) Πρέπει επίσης να εξασφαλιστεί η προστασία της υγείας και της ασφάλειας των μετακινούμενων εργαζομένων στους κλάδους και δραστηριότητες που εξαιρούνται.
- (9) Οι υφιστάμενες διατάξεις όσον αφορά την ετήσια άδεια και τις αξιολογήσεις της υγείας των εργαζομένων τη νύχτα και των εργαζομένων κατά βάρδιες θα πρέπει να επεκταθούν ώστε να συμπεριλάβουν τους μετακινούμενους εργαζομένους στους κλάδους και δραστηριότητες που εξαιρούνται.
- (10) Οι υφιστάμενες διατάξεις όσον αφορά το χρόνο εργασίας και ανάπαυσης χρειάζεται να προσαρμοσθούν ώστε να εφαρμόζονται στους μετακινούμενους εργαζομένους στους εξαιρούμενους κλάδους και δραστηριότητες.
- (11) Όλοι οι εργαζόμενοι πρέπει να έχουν επαρκείς περιόδους ανάπαυσης. Η έννοια της «ανάπαυσης» πρέπει να εκφράζεται σε μονάδες χρόνου, και συγκεκριμένα ημέρες, ώρες και ή κλάσματά τους.
- (12) Μια ευρωπαϊκή συμφωνία σχετικά με το χρόνο εργασίας των ναυτικών έχει τεθεί σε εφαρμογή με οδηγία του Συμβουλίου⁽⁵⁾, μετά από πρόταση της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 139 παράγραφος 2 της συνθήκης. Κατά συνέπεια, οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν εφαρμόζονται στους ναυτικούς.
- (13) Στην περίπτωση των μισθωτών αλιέων οι οποίοι έχουν συμμετοχή στα κέρδη, εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών να καθορίσουν, δυνάμει του άρθρου 7 της οδηγίας 93/104/ΕΚ, τους όρους για την απόκτηση του δικαιώματος ετήσιας άδειας και τη χορήγησή της, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων πληρωμής.
- (14) Οι ειδικοί κανόνες που προβλέπονται από άλλες κοινοτικές πράξεις όσον αφορά, παραδείγματος χάριν, τις περιόδους ανάπαυσης, το χρόνο εργασίας, τις ετήσιες άδειες και την νυχτερινή εργασία ορισμένων κατηγοριών εργαζομένων, πρέπει να υπερισχύουν των διατάξεων της οδηγίας 93/104/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε από την παρούσα οδηγία.

⁽¹⁾ ΕΕ C 43 της 17.2.1999, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ C 138 της 18.5.1999, σ. 33.

⁽³⁾ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 14ης Απριλίου 1999 (ΕΕ C 219 της 30.7.1999, σ. 231), κοινή θέση του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 1999 (ΕΕ C 249 της 19.9.1999, σ. 17) και απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 16ης Νοεμβρίου 1999 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα). Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17ης Μαΐου 2000 και απόφαση του Συμβουλίου της 18ης Μαΐου 2000.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 307 της 13.12.1993, σ. 18.

⁽⁵⁾ Οδηγία 1999/63/ΕΚ του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 1999, που αφορά τη συμφωνία περί οργάνωσης του χρόνου εργασίας των ναυτικών, η οποία συνήφθη από την ένωση εφοπλιστών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕCSC) και από την ομοσπονδία των συνδικάτων μεταφορέων στην Ευρωπαϊκή ένωση (FST) (ΕΕ L 167 της 2.7.1999, σ. 33).

- (15) Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η διάταξη σχετικά με την ανάπαυση της Κυριακής πρέπει να απαλειφθεί.
- (16) Το Δικαστήριο, με την απόφασή του C-84/94 ⁽¹⁾ (Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου) αποφάνθηκε ότι η οδηγία 93/104/ΕΚ του Συμβουλίου συνάδει προς τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 5 της συνθήκης. Δεν υπάρχει κανένας λόγος να υποτεθεί ότι η απόφαση αυτή δεν εφαρμόζεται σε παρεμφερείς κανόνες που αφορούν ορισμένες πτυχές της οργάνωσης του χρόνου εργασίας, σε κλάδους και δραστηριότητες που εξαιρούνται,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Η οδηγία 93/104/ΕΚ τροποποιείται ως εξής:

1. Στο άρθρο 1 η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε όλους τους ιδιωτικούς ή δημόσιους τομείς δραστηριοτήτων, κατά την έννοια του άρθρου 2 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, με την επιφύλαξη των άρθρων 14 και 17 της παρούσας οδηγίας.

Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στους ναυτικούς, όπως ορίζονται στην οδηγία 1999/63/ΕΚ του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 1999, που αφορά τη συμφωνία περί οργάνωσης του χρόνου εργασίας των ναυτικών, η οποία συνήφθη από την ένωση εφοπλιστών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕCSC) και από την ομοσπονδία των συνδικάτων μεταφορέων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (FST) (*), με την επιφύλαξη του άρθρου 2 παράγραφος 8.

(*) ΕΕ L 167 της 2.7.1999, σ. 33.»

2. Στο άρθρο 2 προστίθενται τα ακόλουθα σημεία:

- «7. “μετακινούμενος εργαζόμενος”: κάθε εργαζόμενος ο οποίος απασχολείται ως μέλος του ταξιδεύοντος ή ιπτάμενου προσωπικού μιας επιχείρησης η οποία παρέχει υπηρεσίες μεταφορών επιβατών ή εμπορευμάτων οδικώς, αεροπορικώς ή δια μέσου εσωτερικών πλωτών οδών·
8. “δραστηριότητα ανοικτής θάλασσας”: η δραστηριότητα η οποία εκτελείται κυρίως επάνω σε εγκαταστάσεις ανοικτής θάλασσας (στις οποίες περιλαμβάνονται τα θαλάσσια γεωτρύπανα) ή από αυτές, και συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με την αναζήτηση, την εξόρυξη ή την εκμετάλλευση των ορυκτών πόρων, συμπεριλαμβανομένων των υδρογονανθράκων, καθώς και τις καταδύσεις που συνδέονται με αυτές τις δραστηριότητες, είτε γίνονται από εγκαταστάσεις ανοικτής θάλασσας είτε από πλοίο·
9. “επαρκής χρόνος ανάπαυσης”: η πραγματική κατάσταση κατά την οποία οι εργαζόμενοι έχουν τακτικές περιόδους ανάπαυσης, των οποίων η διάρκεια εκφράζεται σε μονάδες χρόνου και οι οποίες είναι επαρκώς μακρές και συνεχείς, ώστε να εξασφαλίζουν ότι οι εργαζόμενοι δεν θα προκαλούν σωματικές βλάβες στους ίδιους, σε συναδέλφους τους ή σε τρίτους και ότι δεν θα βλάπτουν την υγεία τους, βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα, λόγω κόπωσης ή άτακτων ρυθμών εργασίας.»

3. Στο άρθρο 5 διαγράφεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Η ελάχιστη περίοδος ανάπαυσης που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο συμπεριλαμβάνει, κατ' αρχήν, την Κυριακή.»

4. Το άρθρο 14 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 14

Ειδικότερες κοινοτικές διατάξεις

Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται εφόσον άλλες κοινοτικές πράξεις περιλαμβάνουν ειδικότερες απαιτήσεις περί οργάνωσης του χρόνου εργασίας για ορισμένες επαγγελματικές ασχολίες ή δραστηριότητες.»

5. Στο άρθρο 17, το σημείο 2.1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2.1. από τα άρθρα 3, 4, 5, 8 και 16:

- α) για τις δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται από την απόσταση ανάμεσα στους τόπους εργασίας και κατοικίας του εργαζομένου, όπως οι δραστηριότητες ανοικτής θάλασσας, ή από την απόσταση ανάμεσα στους διάφορους τόπους εργασίας αυτού·
- β) για τις δραστηριότητες φύλαξης και επίβλεψης που χαρακτηρίζονται από την ανάγκη συνεχούς παρουσίας για την προστασία των αγαθών και των προσώπων, ιδίως όταν πρόκειται για φύλακες και θυρωρούς ή επιχειρήσεις φύλαξης·
- γ) για τις δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται από την ανάγκη να εξασφαλιστεί η συνέχεια της υπηρεσίας ή της παραγωγής, ιδίως:
- i) για τις υπηρεσίες τις σχετικές με την υποδοχή, τη νοσηλεία και ή την περίθαλψη που παρέχονται από νοσοκομεία ή παρόμοια ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων των ασκούμενων ιατρών, από ιδρύματα διαμονής και από φυλακές·
 - ii) για εργαζόμενους στους λιμένες και τους αερολιμένες·
 - iii) για τις υπηρεσίες τύπου, ραδιοφωνίας, τηλεόρασης, κινηματογράφου, ταχυδρομείων ή τηλεπικοινωνιών, τις υπηρεσίες ασθενοφόρων, τις πυροσβεστικές υπηρεσίες ή την πολιτική άμυνα·
 - iv) για υπηρεσίες παραγωγής, μεταφοράς και διανομής φωταερίου, ύδατος ή ηλεκτρισμού, τις υπηρεσίες αποκομιδής οικιακών απορριμμάτων ή τις εγκαταστάσεις αποτέφρωσης·
 - v) για τις βιομηχανίες όσου είναι αδύνατο να διακοπεί η εργασία για τεχνικούς λόγους·
 - vi) για τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης·
 - vii) για τη γεωργία·
 - viii) για τους εργαζόμενους, οι οποίοι ασχολούνται με τη μεταφορά επιβατών με τακτικές αστικές μεταφορές·
- δ) σε περίπτωση προβλέψιμης αύξησης του φόρτου εργασίας, ιδίως:
- i) στη γεωργία·
 - ii) στον τουρισμό·
 - iii) στα ταχυδρομεία·

⁽¹⁾ Συλλογή ΔΕΚ 1996, σ. I-5755.

- ε) για το προσωπικό που εργάζεται στον τομέα των σιδηροδρομικών μεταφορών:
- i) οι δραστηριότητες του οποίου είναι διαλείπουσες·
 - ii) το οποίο δαπανά το χρόνο εργασίας του επιβαίνοντας στους συρμούς ή
 - iii) οι δραστηριότητες του οποίου συνδέονται με τα ωράρια των μεταφορών και την εξασφάλιση της συνέχειας και της κανονικότητας της συγκοινωνίας.»

- τον μέσο όρο των εβδομαδιαίων ωρών εργασίας κατά τη μεταβατική περίοδο και
- τα μέτρα που θα ληφθούν για τη μείωση των εβδομαδιαίων ωρών εργασίας σε 48 κατά μέσο όρο ως το τέλος της μεταβατικής περιόδου·

β) όσον αφορά το άρθρο 16 παράγραφος 2, με την προϋπόθεση ότι η περίοδος αναφοράς δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες, κατά το πρώτο τμήμα της μεταβατικής περιόδου που ορίζεται στο στοιχείο α) σημείο iii), και τους έξι μήνες μετά.»

6. Στο άρθρο 17 παράγραφος 2 προστίθενται τα ακόλουθα:

«2.4. από τα άρθρα 6 και 16 παράγραφος 2, στην περίπτωση των ασκούμενων ιατρών:

- a) όσον αφορά το άρθρο 6, για μια μεταβατική περίοδο πέντε ετών από την 1η Αυγούστου 2004:
 - i) τα κράτη μέλη μπορούν να έχουν στη διάθεσή τους πρόσθετη περίοδο μέχρι δύο ετών, εάν χρειασθεί, προκειμένου να λάβουν υπόψη τις δυσκολίες ως προς την τήρηση των διατάξεων περί χρόνου εργασίας σε ότι αφορά τις ευθύνες τους για την οργάνωση και παροχή υπηρεσιών υγείας και ιατρικής φροντίδας. Τουλάχιστον έξι μήνες πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, το οικείο κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή παραθέτοντας τους λόγους του, έτσι ώστε η Επιτροπή να μπορέσει να εκδώσει γνωμοδότηση, μετά από κατάλληλες διαβουλεύσεις, εντός τριών μηνών από τη λήψη των εν λόγω πληροφοριών. Εάν το κράτος μέλος δεν ακολουθήσει τη γνωμοδότηση της Επιτροπής, αιτιολογεί την απόφασή του. Η γνωστοποίηση και η αιτιολόγηση εκ μέρους του κράτους μέλους και η γνωμοδότηση της Επιτροπής δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* και διαβιβάζονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο·
 - ii) τα κράτη μέλη μπορούν να έχουν στη διάθεσή τους πρόσθετη περίοδο μέχρι ενός έτους, εάν χρειασθεί, προκειμένου να λάβουν υπόψη τις ειδικές δυσκολίες ως προς την ανταπόκριση στις προαναφερθείσες ευθύνες τους. Ακολουθούν τη διαδικασία που περιγράφεται στο σημείο i)

Στο πλαίσιο της μεταβατικής περιόδου:

- iii) Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε σε καμία περίπτωση ο αριθμός των εβδομαδιαίων ωρών εργασίας να μην υπερβαίνει τις 58 κατά μέσο όρο κατά τη διάρκεια των τριών πρώτων ετών της μεταβατικής περιόδου, τις 56 κατά μέσο όρο κατά τα επόμενα δύο έτη και τις 52 κατά μέσο όρο για κάθε εναπομένονσα περίοδο·
- iv) ο εργοδότης διαβουλεύεται εγκαίρως με τους εκπροσώπους των εργαζομένων για την επίτευξη, ει δυνατόν, συμφωνίας, όσον αφορά τις ρυθμίσεις που θα εφαρμόζονται κατά τη μεταβατική περίοδο. Η συμφωνία αυτή μπορεί να καλύπτει, εντός των ορίων που τίθενται στο σημείο iii):

7. Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα:

«Άρθρο 17α

Μετακινούμενοι εργαζόμενοι και δραστηριότητα ανοικτής θάλασσας

1. Οι διατάξεις των άρθρων 3, 4, 5 και 8 δεν εφαρμόζονται στους μετακινούμενους εργαζομένους.
2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν, ωστόσο, τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν το δικαίωμα αυτών των μετακινούμενων εργαζομένων για επαρκή χρόνο ανάπαυσης, με την εξαίρεση των περιστάσεων που προβλέπονται από το σημείο 2.2 του άρθρου 17.
3. Με την επιφύλαξη της τήρησης των γενικών αρχών που αφορούν την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων και υπό τον όρο της διεξαγωγής διαβουλεύσεων με τους ενδιαφερομένους κοινωνικούς εταίρους, καθώς και υπό τον όρο ότι θα καταβληθούν προσπάθειες για την ενθάρρυνση όλων των σχετικών μορφών κοινωνικού διαλόγου, συμπεριλαμβανομένων των διαπραγματεύσεων εάν τα μέρη το επιθυμούν, τα κράτη μέλη μπορούν, για αντικειμενικούς ή τεχνικούς λόγους ή για λόγους σχετικούς με την οργάνωση της εργασίας, να επεκτείνουν την περίοδο αναφοράς του σημείου 2 του άρθρου 16 σε δώδεκα μήνες για τους μετακινούμενους εργαζομένους και τους εργαζομένους που εκτελούν κυρίως δραστηριότητα ανοικτής θάλασσας.
4. Κατόπιν διαβουλεύσεων με τα κράτη μέλη καθώς και με τους εργοδότες και τους εργαζομένους σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Επιτροπή, το αργότερο την 1η Αυγούστου 2005, προβαίνει σε επανεξέταση της εφαρμογής της διατάξεων που αφορούν τους εργαζομένους που εκτελούν δραστηριότητα ανοικτής θάλασσας από την άποψη της υγείας και της ασφάλειας προκειμένου να παρουσιάσει εν ανάγκη τις κατάλληλες τροποποιήσεις.

Άρθρο 17β

Εργαζόμενοι σε αλιευτικά ποντοπόρα πλοία

1. Οι διατάξεις των άρθρων 3, 4, 5, 6 και 8 δεν ισχύουν για τους εργαζομένους στα αλιευτικά ποντοπόρα πλοία που φέρουν σημαία κράτους μέλους.
2. Τα κράτη μέλη, ωστόσο, λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν ότι όλοι οι εργαζόμενοι σε αλιευτικά ποντοπόρα πλοία που φέρουν σημαία κράτους μέλους δικαιούνται επαρκή ανάπαυση, και ώστε να περιορίσουν τον αριθμό των ωρών εργασίας σε 48 εβδομαδιαίως κατά μέσο όρο για περίοδο αναφοράς μη υπερβαίνουσα τους δώδεκα μήνες.

3. Τα κράτη μέλη, μέσα στα όρια που ορίζονται στις παραγράφους 2, 4 και 5, λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν, ενόψει της ανάγκης να προστατευθούν η ασφάλεια και η υγεία των εν λόγω εργαζομένων:

- α) ότι επιβάλλεται όριο των ωρών εργασίας συνιστάμενο σε ένα μέγιστο αριθμό ωρών, του οποίου δεν επιτρέπεται υπέρβαση μέσα σε μία δεδομένη χρονική περίοδο, ή
- β) ότι εξασφαλίζεται ένας ελάχιστος αριθμός ωρών ανάπαυσης, μέσα σε μία δεδομένη χρονική περίοδο.

Ο μέγιστος αριθμός ωρών εργασίας ή ο ελάχιστος αριθμός ωρών ανάπαυσης ορίζονται με νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις, ή με συλλογικές συμβάσεις ή με συμφωνίες μεταξύ των κοινωνικών εταίρων.

4. Τα όρια των ωρών εργασίας ή ανάπαυσης είναι είτε:

- α) μέγιστος αριθμός ωρών εργασίας, των οποίων δεν επιτρέπεται υπέρβαση:
 - i) δεκατέσσερις ώρες, σε οποιαδήποτε χρονική περίοδο 24 ωρών και
 - ii) 72 ώρες, σε οποιαδήποτε χρονική περίοδο επτά ημερών,
 είτε
- β) ελάχιστος αριθμός ωρών ανάπαυσης, οι οποίες δεν επιτρέπεται να είναι λιγότερες από:
 - i) δέκα ώρες, σε οποιαδήποτε χρονική περίοδο 24 ωρών και
 - ii) 77 ώρες, σε οποιαδήποτε χρονική περίοδο επτά ημερών.

5. Οι ώρες ανάπαυσης επιτρέπεται να διαιρούνται σε δύο, το πολύ, περιόδους, από τις οποίες η μία θα διαρκεί τουλάχιστον έξι ώρες, το δε ενδιάμεσο διάστημα, μεταξύ δύο διαδοχικών περιόδων ανάπαυσης, δεν θα υπερβαίνει τις δεκατέσσερις ώρες.

6. Σύμφωνα με τις γενικές αρχές της προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων και για αντικειμενικούς ή τεχνικούς λόγους ή λόγους που αφορούν την οργάνωση της εργασίας, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν εξαιρέσεις, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού περιόδων αναφοράς, από τα καθοριζόμενα στις παραγράφους 2, 4 και 5 όρια. Οι εξαιρέσεις αυτές, κατά το δυνατόν, θα ακολουθούν τα καθοριζόμενα πρότυπα, αλλά μπορούν να λαμβάνουν υπόψη συχνότερες ή μεγαλύτερες περιόδους άδειας ή τη χορήγηση αντισταθμιστικής άδειας στους εργαζομένους. Οι εξαιρέσεις αυτές μπορούν να θεσπίζονται δυνάμει:

- i) νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων, υπό την προϋπόθεση ότι λαμβάνει χώρα διαβούλευση, εφόσον είναι δυνατόν, με τους εκπροσώπους των ενδιαφερομένων εργοδοτών και εργαζομένων και ότι καταβάλλονται προσπάθειες για την ενθάρρυνση όλων των σχετικών μορφών κοινωνικού διαλόγου, ή
- ii) συλλογικών συμβάσεων ή συμφωνιών μεταξύ των κοινωνικών εταίρων.

7. Ο πλοίαρχος ποντοπόρου αλιευτικού πλοίου έχει το δικαίωμα να απαιτεί από εργαζόμενο σε πλοίο να εκτελεί όσες ώρες εργασίας απαιτούνται για την άμεση ασφάλεια του πλοίου, των προσώπων που επιβαίνουν στο πλοίο ή του φορτίου ή για την παροχή βοήθειας σε άλλα πλοία ή πρόσωπα που βρίσκονται σε κατάσταση κινδύνου στη θάλασσα.

8. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ότι οι εργαζόμενοι σε ποντοπόρα αλιευτικά πλοία για τα οποία η εθνική νομοθεσία ή πρακτική ορίζει ότι δεν επιτρέπονται οι δραστηριότητές τους για συγκεκριμένη περίοδο του ημερολογιακού έτους που υπερβαίνει τον ένα μήνα, θα λαμβάνουν την ετήσια άδεια τους σύμφωνα με το άρθρο 7 εντός της προαναφερόμενης περιόδου.»

Άρθρο 2

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο την 1η Αυγούστου 2003, ή εξακριβώνουν ότι, το αργότερο μέχρι της ημερομηνίας αυτής, οι κοινωνικοί εταίροι θεσπίζουν κατόπιν συμφωνίας τις αναγκαίες διατάξεις: τα κράτη μέλη οφείλουν να θεσπίζουν κάθε αναγκαία διάταξη ώστε να μπορούν ανά πάσα στιγμή να εγγυηθούν τα επιβαλλόμενα από την παρούσα οδηγία αποτελέσματα. Όσον αφορά τους ασκούμενους ιατρούς η ημερομηνία αυτή ορίζεται για την 1η Αυγούστου 2004. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν πάραυτα την Επιτροπή σχετικώς.

2. Οι διατάξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

3. Με την επιφύλαξη του δικαιώματος των κρατών μελών να εκπονήσουν, λόγω αλλαγής των περιστάσεων, διαφορετικές νομοθετικές, κανονιστικές ή συμβατικές διατάξεις περί του χρόνου εργασίας, αρκεί να τηρούνται οι ελάχιστες απαιτήσεις που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία, η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας δεν συνιστά βάσιμο λόγο για τη μείωση του γενικού βαθμού προστασίας των εργαζομένων.

4. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου που έχουν ήδη θεσπίσει ή που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 3

Το αργότερο την 1η Αυγούστου 2009, η Επιτροπή, κατόπιν διαβουλεύσεως με τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους σε ευρωπαϊκό επίπεδο, επανεξετάζει την εφαρμογή των διατάξεων όσον αφορά τους εργαζόμενους σε ποντοπόρα αλιευτικά πλοία, ιδίως δε διερευνά κατά πόσον οι διατάξεις αυτές εξακολουθούν να επαρκούν, ιδίως από άποψη υγείας και ασφάλειας, και προτείνει, εφόσον χρειάζεται, τις κατάλληλες τροποποιήσεις.

Άρθρο 4

Κατόπιν διαβουλεύσεων με τα κράτη μέλη, τους εργοδότες και τους εργαζομένους σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η Επιτροπή, το αργότερο την 1η Αυγούστου 2005, προβαίνει σε επανεξέταση της εφαρμογής των διατάξεων όσον αφορά τους εργαζόμενους που ασχολούνται με τη μεταφορά επιβατών στο πλαίσιο των υπηρεσιών τακτικών αστικών μεταφορών, προκειμένου να παρουσιάσει εν ανάγκη τις κατάλληλες τροποποιήσεις ώστε να εξασφαλίσει συνεκτική και κατάλληλη προσέγγιση στον εν λόγω τομέα.

Άρθρο 5

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 6

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Λουξεμβούργο, 22 Ιουνίου 2000.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Η Πρόεδρος

N. FONTAINE

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. SOCRATES

Δήλωση της Επιτροπής σχετικά με την ανάπαυση της Κυριακής

Η Επιτροπή δηλώνει ότι θα αναφερθεί στην κατάσταση που επικρατεί στα κράτη μέλη όσον αφορά τη νομοθεσία για την ανάπαυση της κυριακής στην προσεχή έκθεσή της για την εφαρμογή της οδηγίας σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας (93/104/ΕΚ).

Δήλωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 1 παράγραφος 6

Η Επιτροπή δηλώνει ότι προτίθεται, προτού εκφέρει τη γνώμη της, να προβεί σε διαβουλεύσεις με διοικήσεις επιχειρήσεων και με εργαζομένους σε ευρωπαϊκό επίπεδο καθώς και με εκπροσώπους των κρατών μελών με στόχο την έκδοση της γνώμης της τρεις μήνες μετά την εκ μέρους της Επιτροπής λήψη της γνωστοποίησης των κρατών μελών.
